

Svendeprøvevejledning Produktør

(Censorvejledning)

august 2022

Formål med vejledningen.....	3
Udarbejdelse af den praktiske opgave	4
Formalia for svendeprøven	5
Udarbejdelse af svendeprøveopgaver	5
Information til skuemestre	5
Tidspunkt	5
Sted	5
Varighed	5
Retningslinjer for svendeprøven	6
Før afholdelse af prøve.....	6
Gennemførelse.....	7
Votering og bedømmelse	7
Bedømmelse	7
Definitioner for anvendelsen af 7-trinsskala er følgende:	8
Ved uenighed.....	9
Karaktergivning til lærlingen og indberetning	9
Når noget går galt.....	10
Sygdom	10
Uregelmæssigheder	10
Hvis eksaminanden dumper	11
Klageadgang og klagefrist	11
Censorudpegning	12
Kompetencemålene for produktøren.....	13
Skema til censorernes evaluering af svendeprøve	14

Bilag: Evalueringsskema

Formål med vejledningen

Svendeprøvevejledningen er et redskab, som beskriver procedure og krav vedrørende afholdelse af afsluttende eksamen. Den er således en hjælp til de censorer, som skal sikre, at der sker en ensartet bedømmelse af de opstillede faglige mål og en hjælp til skolernes tilrettelæggelse af svendeprøven.

De faglige mål fremgår af uddannelsens bilag til bekendtgørelsen samt uddannelsesordningen, der er uddannelsens officielle dokumenter. Uddannelsens kompetencemål er den afsluttende eksamens udgangspunkt.

Kompetencemålene er også skolernes grundlag for tilrettelæggelse af svendeprøven. Vejledningen skal derfor også anvendes af skolens lærere til at sikre, at prøven tilrettelægges efter gældende regler.

Ud over vejledningen skal censorerne være bekendte med følgende love og bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse nr. BEK nr 667 af 20/05/2022 om uddannelsen til produktør
- Bekendtgørelse om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser nr. 41 af 16/1/2014
- Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse nr. 262 af 20/03/2007

Ovenstående lov og bekendtgørelser kan findes på www.retsinformation.dk

Endvidere skal skuemestre være bekendt med den gældende uddannelsesordning for industrioperatøruddannelsen. Denne kan findes på www.industriensuddannelser.dk

Udarbejdelse af den praktiske opgave

Svendeprøvens formål er at vise elevens tilegnelse af kompetencemålene for uddannelsen.

Svendeprøven består af en praktisk opgave. Den konkrete opgave formuleres af skolen. Der skal være tale om en virkelighedsnær opgave fra den industrielle branche, som giver lærlingen mulighed for at demonstrere så mange af kompetencemålene som muligt. Der er intet krav om et færdigt resultat, idet den praktiske opgave kan ses som et sæt af forskellige produktionsprøver, hvor lærlingen udviser en fornuftig og alsidig tilgang til det industrielle arbejde. Opgaven kan f.eks. bestå af flere forskellige problemstillinger, der skal løses ved forskellige anlæg, eller ved en rotationsordning mellem forskellige maskiner, hvor eleven på tilsvarende måde vil skulle anvende forskellige færdigheder.

Bedømmelse af prøven foretages af 1-2 skuemestre (censorer) udpeget af det faglige udvalg samt en lærer (eksaminator) udpeget af skolen.

Formalia for svendeprøven

Udarbejdelse af svendeprøveopgaver

De skriftlige opgaver til den afsluttende eksamen stilles af skolen efter samråd med det faglige udvalg. Svendeprøven bedømmes ud fra de fagbeskrivelser, der er beskrevet i bekendtgørelsen og uddannelsesordningen for uddannelsen til produktør.

Information til skuemestre

Skuemestrene udpeges af det faglige udvalg til bedømmelse 3-4 uger før svendeprøven. Skolen modtager kopi af iværksættelsespapirerne.

For skolens lærere eller tilsynsførende gælder skolens lokale bedømmelsesplan vedrørende svendeprøveafleggelsen. Kun prøver, der er iværksat i samarbejde med Industriens Fællesudvalg (IF), kan medtages ved bedømmelsen

Svendeprøvens opgave skal løses af lærlingen selvstændigt eller i en gruppe på op til tre personer. Prøven har en varighed på 6 timer.

Skolen kontakter skuemestrene senest 1 uge før afholdelse af den praktiske prøve og informerer dem om den praktiske prøves indhold og forventede forløb.

Tidspunkt

Prøven finder sted på skolen i forbindelse med det afsluttende skoleophold

Sted

Eksamen foregår normalt på skolen.

Varighed

Opgaven løses inden for en varighed af 6 klokketimer, inkl. trækning af opgaver, frokostpause, votering og bedømmelsesafgivning.

Retningslinjer for svendeprøven

Ved udarbejdelsen af svendeprøven skal læreren være opmærksom på, at prøven ikke bliver så branchespecifik, at dele af kompetencerne ikke kan vises.

Svendeprøven består af flere delopgaver. Antallet af opgaver skal være minimum to gange så mange som antallet af eksaminander plus 2 mere, da hver eksaminand skal have mindst fire opgaver at trække mellem. Opgaverne kan anvendes igen efter første lodtrækningsrunde. Det samlede opgavesæt skal vise produktøruddannelsens kompetencer.

Opgaverne fordeles blandt eksaminanderne via lodtrækning. Eksaminanderne trækker to opgaver ved dagens start. Eksaminanderne skal efter gennemførelse af disse opgaver trække nye opgaver og gennemføre disse (én ad gangen) frem til svendeprøvens afslutning.

Det er kun den eksaminerende lærer og/eller den eksamensansvarlige og censorer samt en eventuel observatør, som må være til stede i svendeprøvelokalerne under prøven. Af hensyn til eksaminandernes koncentration, bør døren været angivet med et "Ro eksamen", eventuelt "adgang forbudt"-skilt.

Til prøven skal eksaminander, lærere og censorer være udstyret med tydelige navneskilte.

Gældende sikkerhedsregler skal overholdes af både eksaminander, lærere og censorer.

Før afholdelse af prøve

Det faglige udvalg skal modtage prøvebeskrivelse og opgaver til godkendelse senest 3 uger før prøveafholdelse.

Senest en uge før afholdelse af prøve, kontakter eksaminator censorerne. Censorerne skal tilsendes opgavesættet samt orienteres om sikkerhedsreglerne for svendeprøvelokalet/værkstedet.

Gældende sikkerhedsregler skal overholdes af både eksaminander, lærer og censorer.

Gennemførelse

På eksamensdagen præsenterer censorerne sig selv og informerer lærlingene om proceduren for dagen:

- Dagens forløb præciseres i tid
- Orientering om at individuelle opgaver og spørgsmål kan optræde under svendeprøven
- Censorerne kan stille spørgsmål

Under prøven arbejder lærlingene selvstændigt med opgaverne. Frem til svendeprøvens afslutning, skal eksaminanderne trække nye opgaver, så arbejdstiden udnyttes fuldt ud. Opgaverne skal færdigmeldes ved eksaminator, inden der trækkes en ny opgave. Eksaminator og censorer skal være til stede ved trækning af opgaver.

Det er den eksaminerende lærers opgave at spørge, så alle gruppens medlemmer kommer til orde.

Censorerne kan stille uddybende individuelle spørgsmål til eksaminanden.

Lærlingen eksamineres løbende under selve opgaveløsningen af eksaminator og censorer. Eksaminationen varer samlet op til 20 minutter pr. elev.

Eksaminator ved den enkelte prøve er den eller de lærere, der har undervist eksaminanden.

Votering og bedømmelse

Eksaminator og censorer voterer gennem en konstruktiv dialog og kommer frem til en bedømmelse af hver enkelt eksaminand. Censor og eksaminator skal huske at gøre notater om præsentationen og bedømmelsen til personligt brug ved udarbejdelsen af en udtalelse i en evt. klagesag. Notater skal opbevares i 1 år af censor. Brug og gem hjælpeskemaet.

Eksaminanden har bestået den afsluttende prøve (svendeprøven) ved bedømmelsen "Bestået". Bedømmelsen "Bestået" svarer til karakteren 2 eller derover.

Eksaminator og censorer formidler bedømmelsen og begrundelsen herfor for hver enkelt lærling.

Bedømmelse

Eksaminanderne skal bedømmes individuelt.

I bedømmelsen indgår en vurdering af:

- lærlingens løsning af den virkelighedsnære opgave
- lærlingens mundtlige præstation
- Lærlingen skal udvise en fornuftig og alsidig tilgang til det industrielle arbejde.
- Lærlingen skal gennem opgaveløsningen demonstrere evne til at bruge relevante, almenne og faglige redskaber.
- Lærlingen skal vise kendskab til forskellige produktionsprocesser, herunder anlægs opbygning og virkemidler.

Definitioner for anvendelsen af 7-trinsskala er følgende:

Eksaminanden har bestået den afsluttende prøve (svendepøven) ved et samlet karaktergennemsnit på mindst 2. Kravet om et gennemsnit på mindst 2 kan ikke opfyldes ved afrunding.

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
12	Den fremragende præstation	Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler
10	Den fortrinlige præstation	Karakteren 10 gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler
7	Den gode præstation	Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler
4	Den jævne præstation	Karakteren 4 gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler
02	Den tilstrækkelige præstation	Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål
00	Den utilstrækkelige præstation	Karakteren 00 gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål
- 3	Den ringe præstation	Karakteren -3 gives for den helt uacceptable præstation

Ved uenighed

Karakteren fastsættes efter drøftelse mellem censorer og lærer. Hvis de ikke er enige om en fælles bedømmelse, giver de hver en karakter. Karakteren for prøven er gennemsnittet af disse, afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer, er den endelige karakter nærmeste højeste karakter, hvis en censor har givet den højeste karakter. Ellers er det den nærmeste laveste karakter der gælder. Hvis der er uenighed om, hvorvidt præstationen skal bedømmes til "Bestået" eller "Ikke bestået", er censorernes bedømmelse afgørende.

Karaktergivning til lærlingen og indberetning

Efter votering kaldes hver lærling ind, og censor og eksaminator giver karaktererne for hhv. den skriftlige og den praktiske prøve samt den endelige karakter. lærlingen skal have en kort forklaring. Karakteren er ikke til diskussion, men der kan henvises til klageadgangen.

Den samlede karakter samt karaktererne for den skriftlige prøve og den praktiske prøve skrives på skemaet "Bedømmelse af svendepreve". Skolen har forberedt bedømmelseskemaer med relevante lærlingedata og er ansvarlig for indsendelse af skemaet til det faglige udvalg.

Når noget går galt

Sygdom

Censor

Hvis en censor pludselig bliver syg, eller der opstår en situation, hvor det ikke har været muligt at tilkalde en beskikket censor, udpeger sekretariatet i samråd med institutionen en anden censor. Denne censor skal opfylde kravene til censorer generelt. Det betyder bl.a., at censoren ikke må være tilknyttet institutionen.

Lærling

Hvis en lærling forhindres i at møde til svendeprøven pga. sygdom eller anden dokumenteret hindring, skal han eller hun have mulighed for at aflægge en sygeprøve snarest muligt. Sygeprøven består kun af de dele af prøven som ikke er gennemført. Skolen skal i samråd med det faglige udvalg tilrettelægge sygeprøven.

Eksaminator

Hvis eksaminator bliver syg, skal skolen udpege en anden til eksaminator.

Uregelmæssigheder

Generelt gælder:

Hvis en eksaminand skaffer sig uretmæssig hjælp til besvarelse af prøven, skal institutionen bortvise lærlingen. Institutionen skal reagere på formodninger om snyd.

Hvis en eksaminand forstyrrer de øvrige eksaminander, skal institutionen bortvise den forstyrende, eventuelt efter en første advarsel.

En bortvisning betyder, at eksaminanden har brugt en prøveindstilling uden at modtage en karakter.

Overholder en eksaminand ikke reglerne for prøveafleggelse, afbryder censor prøven for den pågældende og indberetter uregelmæssigheden til den prøveansvarlige på skolen. Censor sender kopi af indberetningen til Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen.

Skolens prøveansvarlige bortviser straks eksaminanden fra prøven og orienterer herefter eksaminandens praktikvirksomhed.

Finder censorerne, at der i forbindelse med den konkrete afvikling af eksamen er foretaget/foregår uregelmæssigheder, skal censorerne indberette dette skriftligt til skolens ledelse. Skolen skal indberette sagen til Undervisningsministeriet med eventuelle bemærkninger. Er uregelmæssighederne så graverende, at censorerne vælger at afbryde eksamen, skal sagen

straks meddeles til skolens ledelse og det faglige udvalg. Kopi af indberetningen skal indsendes til Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen.

Hvis eksaminanden dumper

Hvis en eksaminand ikke opnår mindst karakteren 2 i den praktiske prøve eller ikke samlet opnår karakteren 2, dumper eksaminanden.

Skolens prøveansvarlige skal ved afgivelse af karakteren orientere eksaminanden herom og orientere om mulighederne for en ny prøve. Skolens prøveansvarlige orienterer praktikværten og drøfter forberedelse til evt. ny prøve.

Skolen indberetter resultatet til Det faglige udvalg. Skolen og det faglige udvalg skal tilbyde lærlinge, der ikke består den afsluttende svendeprøve, en ny prøve i den del af prøven som lærlingen ikke har bestået.

Lærlingen kan kun deltage i én omprøve. Skolen kan, efter samråd med det faglige udvalg, dog tillade en ny omprøve, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

Klageadgang og klagefrist

I forbindelse med den afsluttende eksamen skal lærlingene orienteres af skolen om mulighederne for klageadgang og frister, jf. Bekendtgørelse om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser nr. 863 af 16/8/2012 kapitel 10. Heraf fremgår bl.a.

Lærlingen skal indgive klage om prøven, der skal være skriftlig og begrundet, til skolen senest 2 uger efter, at prøvebedømmelsen er bekendtgjort på sædvanlig måde,

Klager vedrørende bedømmelse af prøve afholdt som svendeprøve afgøres af skolen i samråd med det faglige udvalg,

Afgørelsen skal være skriftlig og begrundet, og meddeles af skolen til klageren,

Afgørelsen kan gå ud på:

1. Tilbud om nye bedømmelse, dog ikke ved mundtlige prøver,
2. Tilbud om nye prøve, eller
3. At klageren ikke får medhold i klagen

Går afgørelsen ud på tilbud om ny bedømmelse eller ny prøve, skal klageren informeres om, at det kan resultere i en lavere karakter.

Hvis klageren ønsker at acceptere tilbud om ny bedømmelse eller ny prøve, skal meddelelse herom gives senest 2 uger efter meddelelsen om afgørelsen er afgivet, jf. § 48, stk. 1.

Censorudpegning

Det er organisationernes repræsentanter i udviklingsudvalget, der udpeger og afbeskikker censorer.

Følgende kriterier følger censorerne:

- *Censorerne skal have den fornødne fagkundskab inden for moderne produktionsanlæg og kendskab til industrioperatøruddannelsen. De skal ligeledes repræsentere henholdsvis arbejdstagersiden og arbejdsgiversiden*
- *Censorerne skal have tilknytning til det industrielle produktionsområde og holde sig ajour med udviklingen inden for området og uddannelsen*
- *Hvis en censor ophører med at have tilknytning til området, ophører censorhvervet efter max. 1 år*
- *Censorer skal som hovedregel deltage som observatør mindst 2 gange inden censorhvervet*
- *Der skal optimalt gå mindst 2 år mellem at hver enkelt censor medvirker ved en svendeprøve på den enkelte skole*
- *Censorerne må ikke være ansat eller tilknyttet skolen*

Kompetencemålene for produktøren

Hovedforløbet har følgende kompetencemål:

- 1) Lærlingen kan deltage i industriel produktion ud fra viden om eget arbejdes betydning for produktion og flow.
- 2) Lærlingen kan arbejde ud fra kendskab til kvalitetsparametre og produktionsmål.
- 3) Lærlingen kan forstå og anvende forskellige typer af arbejdsinstruktioner.
- 4) Lærlingen kan forstå og anvende enkle tekniske tegninger.
- 5) Lærlingen kan deltage i virksomhedens interne lagerfunktioner og kende virksomhedens logistiksystem.
- 6) Lærlingen kan tage ansvar for tilrettelæggelsen af eget arbejde og arbejde selvstændigt.
- 7) Lærlingen kan indgå i samarbejde med og fungere i teams med kollegaer og andre faggrupper.
- 8) Lærlingen kan medvirke ved virksomhedens kvalitetskontrol og kvalitetsstyring i produktionen.
- 9) Lærlingen kan anvende forskellige typer af sammenføjningsmetoder, herunder limning, lodning og svejsning samt anvende løsbare sammenføjningsmetoder ved brug af skruer, bolte, nitter og møtrikker under iagttagelse af gældende sikkerhedsregler.
- 10) Lærlingen kan anvende elektronikfaglige begreber, metoder og værktøjer i forbindelse med varetagelse af praktiske operatøropgaver.
- 11) Lærlingen kan foretage forskellige typer af bearbejdning, herunder enkle dreje- og boreteknikker samt slibning og polering.
- 12) Lærlingen kan medvirke ved betjening af enkle produktionsanlæg med grundlæggende styringsautomatikker på baggrund af kendskab til forskellige produktionsformer inden for industrien.
- 13) Lærlingen kan udføre vedligeholdelses- og reparationsopgaver på baggrund af kendskab til forskellige materials egenskaber og anvendelsesområder.
- 14) Lærlingen kan arbejde miljø- og energibevidst inden for uddannelsens jobområder med fokus på bæredygtighed i produktionen.
- 15) Lærlingen kan udføre arbejdet efter gældende forskrifter om sikkerhed og miljø.
- 16) Lærlingen kan udføre arbejdet ud fra en viden om energi og miljø efter gældende lovgivning.
- 17) Lærlingen kan koble teoretiske faglige begreber, metoder, værktøjer og beregninger med praktiske operatøropgaver i virksomheden.

Skema til censorernes evaluering af svendeprøve

Datoer for svendeprøve:

Skolens navn:

Speciale:

Skolens afholdelse af svendeprøven

					Ved ikke
Vurdering af skolens lokaler, hvor svendeprøven finder sted, herunder de sikkerhedsmæssige forhold.	☐	☐	☐	☐	☐
Vurdering af skolens udstyr	☐	☐	☐	☐	☐

Vurderingsgrundlag af eleven

I hvilken udstrækning har svendeprøven været planlagt således, at det har været muligt at give en bedømmelse af;

					Ved ikke
Samarbejdskompetencer	☐	☐	☐	☐	☐
Selvstændighed i opgaveløsningen	☐	☐	☐	☐	☐
Teknisk-faglige kompetencer	☐	☐	☐	☐	☐

Generel vurdering

					Ved ikke
Opgavens omfang står mål med den afsatte tid	☐	☐	☐	☐	☐
Svendeprøven afspejler de faktiske arbejdsprocesser i en industrivirksomhed	☐	☐	☐	☐	☐
Vurdering af skolens tilrettelæggelse af svendeprøven generelt set	☐	☐	☐	☐	☐

Uddybende bemærkninger:

Dato: _____

Underskrift

Sendes til: **Industriens uddannelser, Vesterbrogade 6D,4. sal, 1780 København V.**

(kan indsendes sammen med honorarmaterialet)